

Vergaderjaar 2007–2008

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 666

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 augustus 2008

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij vier fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Besluit Europees Strafregister Informatiesysteem (ECRIS);
2. Mededeling Herziening werking regionale Adviesraden;
3. Mededeling Small Business Act;
4. Mededeling inzake Europese samenwerking op schoolgebied.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche 1: Besluit Europees Strafregister Informatiesysteem (ECRIS)

1. Algemene gegevens

Voorstel: Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de oprichting van het Europees Strafregister Informatiesysteem (ECRIS) overeenkomstig artikel 11 van Kaderbesluit 2008/XX/JBZ¹

Datum Commissiedocument: 27 mei 2008

Nr. Commissiedocument: COM(2008) 332 definitief

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=197051

Nr. Impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: http://ec.europa.eu/governance/impact/cia_2007_en.htm

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Legal Data Processing (E-Justice), CATS, JBZ-Raad (besproken op 24–25 juli 2008).

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Justitie

Rechtsbasis: art. 31 EU-Verdrag en art. 34, lid 2 onder c EU-Verdrag

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: eenparigheid in de Raad, advies EP

Comitologie: ja, het voorstel stelt een regelgevend comité in.

2. Samenvatting BNC-fiche:

Het doel van het voorliggende besluit is uitvoering geven aan artikel 11 van Kaderbesluit 2008/XX/JBZ betreffende de organisatie en de inhoud van uitwisselingen van gegevens uit het strafregister tussen de lidstaten. Ter uitwerking van artikel 11 wordt voorgesteld een geautomatiseerd systeem voor uitwisseling van gegevens over veroordelingen tussen de lidstaten te ontwikkelen door het Europees Strafregister Informatiesysteem (ECRIS) op te richten. Het subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel zijn positief. Het voorstel biedt de kans om de kwaliteit van uitwisseling van strafrechtelijke gegevens te verbeteren. Nederland neemt met instemming kennis van het voorstel, maar is van mening dat nog enkele punten nader onderzoek en discussie vergen. Hierover vindt nog nader overleg met de Commissie plaats.

3. Samenvatting voorstel:

a) Inhoud voorstel:

De uitwisseling van gegevens over strafrechtelijke veroordelingen verloopt momenteel overeenkomstig het Verdrag van de Raad van Europa aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken uit 1959. Uit een analyse blijkt dat deze uitwisseling tekortkomingen kent. Zo blijkt dat nationale rechterlijke instanties bij het opleggen van straffen vaak alleen rekening houden met het uittrekstel uit het strafregister van hun eigen land en in het geheel niet op de hoogte zijn van eventuele in andere lidstaten uitgesproken veroordelingen. Om die tekortkoming aan te pakken heeft de Raad in juni 2007 politiek akkoord bereikt over een Kaderbesluit betreffende de organisatie en de inhoud van uitwisselingen van gegevens uit het strafregister tussen de lidstaten (Kaderbesluit 2008/XX/JBZ).

¹ Dit Kaderbesluit kon nog niet worden aangenomen, omdat het EP zijn advies nog niet had gegeven. Op 17 juni jl. heeft het EP dat gedaan.

Het voorliggende besluit beoogt uitvoering te geven aan artikel 11 van Kaderbesluit 2008/XX/JBZ. In dat artikel wordt voorgesteld een geautomatiseerd systeem voor uitwisseling van gegevens over veroordelingen tussen de lidstaten te ontwikkelen door het Europees Strafrechtregister Informatiesysteem (ECRIS) op te richten. In het voorliggende besluit worden de componenten van een standaardformaat voor de elektronische uitwisseling van gegevens uit de nationale strafregisters vastgesteld, met name gegevens over het aan de veroordeling ten grondslag liggende misdrijf en gegevens over de inhoud van de veroordeling, alsook andere algemene en technische uitvoeringsaspecten van de gegevensuitwisseling.

Het systeem faciliteert de onderlinge uitwisseling van strafrechtelijke gegevens. De daadwerkelijke strafgegevens blijven alleen geregistreerd in het nationale strafregister.

b) Impact-assessment Commissie:

N.v.t. (het voorliggende voorstel geeft slechts uitvoering aan bepaalde aspecten van Kaderbesluit 2008/XX/JBZ. Een effectbeoordeling was daarom niet nodig).

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid:

De Commissie baseert dit voorstel op artikel 31 EU-Verdrag en artikel 34, lid 2, onder c, EU-Verdrag. Nederland kan zich in deze rechtsbasis vinden.

b) Functionele toets

- *Subsidiariteit:* positief.
- *Proportionaliteit:* positief.
- *Onderbouwing:* om tot betere uitwisseling van gegevens uit strafregisters tussen de lidstaten te komen, is gecoördineerd optreden op Europees niveau noodzakelijk. Nauwe afstemming met de lidstaten is wel noodzakelijk om het ECRIS te laten slagen. Het ECRIS voorziet in een verbetering van de uitwisseling van gegevens. Een voordeel is daarnaast dat het systeem voorkomt dat onnodig rechtshulpverzoeken worden gedaan, als door elektronische bevraging duidelijk is dat over een bepaalde persoon geen gegevens in het strafregister aanwezig zijn.

c) Nederlands oordeel:

Nederland neemt met instemming kennis van het voorstel. Digitale gegevensuitwisseling en samenwerking op het gebied van het te voeren informatiebeleid zullen steeds belangrijker worden. Nederland neemt deel aan het proefproject NJR (*Network of Judicial Registers*), waarin lidstaten via een elektronische verbinding tussen hun strafregisters gegevens met elkaar uitwisselen. Nederland dient eerst het Justitieel Documentatie Systeem aan te passen voor gegevens kunnen worden uitgewisseld. De Europese Commissie beschouwt het proefproject NJR als belangrijke inspiratiebron voor het voorstel. De uitgangspunten uit dit pilot dienen naar het oordeel van Nederland zo veel mogelijk behouden te blijven.

5. Implicaties financieel

a) Consequenties EG-begroting:

De uitvoering en de werking van het ECRIS zullen budgettaire implicaties hebben. De daaraan verbonden kosten zullen worden gedekt uit het specifieke programma *Strafrecht* als onderdeel van het kaderprogramma *Grondrechten en justitie*.

b) Financiële, consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en/of decentrale overheden:

De Justitiële Informatiedienst zal het Justitieel Documentatie Systeem dienen aan te passen. Dat gebeurt reeds in het kader van het proefproject NJR. De kosten hiervan worden geschat op € 550 000. Bij de Europese Commissie is in het kader van het NJR-project een subsidieaanvraag van € 385 000 ingediend, zodat Nederland, meer specifiek het ministerie van Justitie, € 165 000 dient bij te dragen.

c) Financiële, consequenties (incl. personele) bedrijfsleven en burger:
n.v.t.

d) Administratieve lasten voor Rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: n.v.t.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid:

Alle misdrijven en straffen dienen te worden ondergebracht in de tabelcategorieën en bij de Commissie te worden aangeleverd (artikel 5, eerste lid). Om de uitwisseling van gegevens zo efficiënt mogelijk te laten verlopen worden de verschillende feiten ingedeeld in categorieën met daaraan verbonden codes. De wijze waarop delicten zijn ingedeeld en benoemd kan per lidstaat erg uiteenlopen. Het is derhalve zeer belangrijk dat de uitwerking van deze tabelcategorieën goed gebeurt.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

Het besluit treedt in werking op de dag volgend op de publicatie in het Publicatieblad van Europese Unie. De lidstaten krijgen echter wel tijd om de nodige maatregelen te nemen om aan het besluit te kunnen voldoen. Deze termijn wordt bepaald door kaderbesluit 2008/XX/JBZ. Nederland voorziet geen problemen. Aangezien Nederland deelneemt aan de pilot is te verwachten dat technische aanpassingen naar aanleiding van de implementatie van het kaderbesluit gering zullen zijn.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling:

In het voorstel is een evaluatiebepaling opgenomen, bestaande uit het door de Commissie op gezette tijdstippen uitbrengen van verslag (artikel 8, eerste lid).

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

Informatie over het inschakelen van nationale agentschappen, zelfstandige bestuursorganen e.d.

a) Uitvoerbaarheid: n.v.t.

b) Handhaafbaarheid: n.v.t.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

a) Geen.

b) Toelichting implicaties: n.v.t.

9. Nederlandse positie

a) Nederlandse belangen en eerste algemene standpunt:

Nederland bouwt graag mee aan de toekomst van Europa, waarin digitale gegevensuitwisseling en samenwerking op het terrein van het te voeren informatiebeleid steeds belangrijker zullen worden. Nederland neemt daarom met instemming kennis van het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de oprichting van het ECRIS.

Enige punten, onder andere de formulering van classificaties bij de delictsomschrijving, behoeven volgens Nederland nog nader onderzoek en discussie. Nader overleg met de Commissie over deze punten zal nog plaatsvinden. Ook de vraag naar de afstemming van het ECRIS met de NJR-pilot waaraan Nederland deelneemt, is nog onderwerp van nader overleg.

Daarnaast acht Nederland het van belang dat wordt gelet op de verhouding met andere initiatieven op het terrein van (strafrechtelijke) gegevensuitwisseling.

Fiche 2: Mededeling Herziening werking regionale Adviesraden

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over de Herziening van de werking van de regionale Adviesraden

Datum Commissiedocument: 18 juni 2008

Nr. Commissiedocument: COM(2008) 364

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=197117

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: niet van toepassing

Eerstverantwoordelijk ministerie: ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2. Essentie voorstel

In deze mededeling doet de Commissie verslag over het functioneren van de regionale adviesraden (RAR's), zoals bepaald bij besluit van 19 juli 2004 (2004/585/EG). Bij dit besluit is een gemeenschappelijk kader voor de RAR's opgericht. De regionale adviesraden (RAR's) zijn opgericht om het gemeenschappelijk visserijbeleid in staat te stellen voordeel te halen uit de kennis en ervaring van vissers en andere belanghebbenden, en om rekening te houden met de uiteenlopende omstandigheden in de communautaire wateren. De RAR's adviseren de Commissie en de lidstaten en dragen bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het gemeenschappelijk visserijbeleid.

Het verslag dat nu voorligt, voldoet aan de verplichting van de Commissie om het Europees Parlement te informeren over de oprichting en het functioneren van de RAR's. In het verslag analyseert en beoordeelt de Commissie het huidige kader voor de werking van de RAR's en wordt aandacht

besteed aan de bijdrage die de RAR's leveren aan het gemeenschappelijk visserijbeleid, aan de huidige tendensen en aan de verbeteringen van het raadplegingsproces.

Meer specifiek richt de analyse zich op het geografisch bereik, de structuur, het lidmaatschap en optionele procedures, deelname door niet-leden, de bijdrage van de RAR's aan het besluitvormingsproces in het kader van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB), de follow-up van RAR-adviezen en mogelijkheden om de kwaliteit en tijdigheid van de RAR-adviezen te verbeteren. Verbeteringsmogelijkheden ziet de Commissie met name op het vlak van *frontloading*, gerichtere en simpelere vragen vanuit de Commissie aan de RAR, focus op lange termijn strategie (i.p.v. discussie over korte termijn kwesties), een betere beschikbaarheid van wetenschappelijke kennis voor de RAR en een ruimere multisectorale samenstelling van de RAR's.

De Commissie concludeert dat het juridisch kader voor de RAR's voldoet, maar dat op korte termijn binnen de juridische regels verbeteringen mogelijk zijn. De Commissie zegt toe zich te zullen inzetten voor promotie van de RAR's om bredere deelname en zichtbaarheid te bevorderen, de toegang tot wetenschappelijke informatie voor de RAR's te verbeteren, de RAR's bij strategische gedachteontwikkeling te betrekken, de RAR's in een vroeger stadium te betrekken, *benchmarks* te laten opstellen om de adviezen en de follow-up van deze adviezen te toetsen en richtsnoeren voor te stellen voor het financieel beheer van de communautaire cofinanciering.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Het juridische kader rondom de RAR's wordt niet gewijzigd. Wel komt de Commissie met een aantal verbeterpunten. Deze verbeterpunten kunnen in de toekomst leiden tot een verdere ontwikkeling en optimale benutting van de RAR's. De subsidiariteit en proportionaliteit van deze voorgestelde verbeteringen wordt positief beoordeeld. De werking van de RAR's kan het beste op Europees niveau worden verbeterd, omdat ook het gemeenschappelijk kader voor de RAR's op dit niveau is vastgesteld.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland ondersteunt de noodzaak om *benchmarks* vast te stellen voor de kwaliteit en tijdigheid van de adviezen, maar Nederland ziet vooral ook een belangrijke verbetermogelijkheid voor de Commissie waar het de opvolging van de RAR-adviezen betreft. De communicatie tussen de RAR's en de instituties (Commissie/Raad/lidstaten) dient een tweerichtingsverkeer te zijn; binnen de grenzen van tijd, mensen en financiële middelen is hier nog verbetering in aan te brengen. Dat wil zeggen dat de adviezen van de RAR's serieus worden overwogen door de Commissie en dat de Commissie helder communiceert over haar afwegingen om een advies wel of niet te volgen. De motivatie van de Commissie om adviezen al dan niet naast zich neer te leggen is vooral in het geval van afwijking van het advies erg belangrijk. Tevens dienen er voldoende financiële middelen te zijn voor de RAR's, zodat zij hun mandaat adequaat kunnen uitvoeren (in voorkomende gevallen verwacht de Commissie op zeer korte termijn advies van de RAR).

Meer in het algemeen is Nederland een groot voorstander van meer en betere regionale samenwerking, zowel binnen de EU als buiten de EU, bijvoorbeeld in een regionale Conventie als de Oslo-Parijse (OSPAR) Conventie ter bescherming van de Noordoost Atlantische Oceaan. In 2002 heeft Nederland zich sterk gemaakt voor het oprichten van de RAR's. In de RAR's ziet Nederland een goed instrument om het draagvlak voor het GVB te versterken door de betrokkenheid van alle *stakeholders* en door het geografisch dichterbij brengen van het Europees vastgestelde visserijbeleid – waarbij voorkomen dient te worden dat het GVB wordt generationaliseerd. Daarnaast kunnen de RAR's een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken van een *level playing field* in de visserij.

Ten aanzien van de samenstelling van de deelname acht Nederland het relevant dat wordt vastgehouden aan de verhoudingen zoals die nu zijn vastgesteld voor de RAR's, te weten 2/3 deelname vanuit de visserijsector (vangst, handel etc.) en 1/3 vanuit andere belanghebbende organisaties (NGO's).

Nederland ondersteunt het streven van de Commissie naar het ontwikkelen van strategische lange termijnadviezen door de RAR's, maar vindt niet dat de advisering zich hiertoe zou moeten beperken; ook concrete zaken die direct effect hebben op de duurzaamheid van de visserij dienen onderwerp te kunnen zijn van advisering door de RAR.

De mededeling heeft geen financiële gevolgen voor Nederland.

Fiche 3: Mededeling Small Business Act

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling «Denk eerst klein», Een «Small Business Act» voor Europa

Datum Commissiedocument: 25 juni 2008

Nr. Commissiedocument: COM(2008) 394

Pre-lex: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0394:FIN:NL:PDF>

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: SEC (2008) 2101, 2102, 2103 en Opinie 3856.

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Concurrentievermogen en Groei, Raad voor Concurrentievermogen december 2008 (Raadsconclusies). Al eerder besproken tijdens informele Raad voor Concurrentievermogen van april en juli.

Eerstverantwoordelijk ministerie: ministerie van Economische Zaken

2. Essentie voorstel Ondernemerschap en het MKB zijn van groot belang voor het concurrentievermogen, de groei en de dynamiek van de economie, zoals ook erkent in de Lissabonstrategie.

Uit de tussentijdse evaluatie van het moderne MKB-beleid van de EU voor de periode 2005–2007 (COM(2007) 592) blijkt dat de lidstaten en de EU voortgang hebben geboekt bij de totstandbrenging van een meer MKB-vriendelijk ondernemingsklimaat. Meer is echter nodig om het potentieel van het MKB ten volle te kunnen benutten, aangezien de groei van het MKB in de EU achterloopt in vergelijking met bijvoorbeeld de VS.

De Europese Raad van maart 2008 heeft de Europese Commissie gevraagd te komen met een *Small Business Act (SBA)*, hetgeen de Commissie met deze mededeling verwezenlijkt.

Met de SBA wordt een samenhangend beleidskader ontwikkeld om het belang van ondernemerschap en het MKB in de Europese economie en maatschappij te benadrukken en te versterken. De Commissie zet in de SBA tien principes (zie 3) uiteen om het creëren en implementeren van een ondernemers- en MKB-vriendelijk beleid op zowel EU- als op lidstaat-niveau te garanderen. Met deze tien principes beoogt de Commissie om de erkenning van ondernemerschap te vergroten, het «denk eerst klein» principe dat inhoudt dat de belangen van MKB bedrijven meewegen in de beleidsvorming (van wetgeving tot publieke dienstverlening) en de groei en concurrentiekracht van MKB-bedrijven te stimuleren. Per principe worden naast reeds bestaande maatregelen ook een aantal nieuwe maatregelen op Europees niveau en aanbevelingen aan de lidstaten voorgesteld. Naast deze tien principes komt de Commissie met een vijftal nieuwe wetgevingsvoorstellen op EU-niveau om de mogelijkheden van het MKB binnen de EU verder te versterken (zie onder 3).

De Commissie wenst dat de SBA volledig in de Lissabonstrategie wordt geïntegreerd en nodigt de lidstaten uit om de voortgang van de, aan de SBA gerelateerde, beleidsacties in hun nationale hervormingsplannen op te nemen.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Ja, de Commissie komt met maatregelen of kondigt deze aan in de mededeling. Deze maatregelen zijn op te delen in twee niveaus:

1. concrete nieuwe wetgevingsvoorstellen en
2. tien principes met daar bijhorend maatregelen op Europees niveau en suggesties aan lidstaten.

1. De nieuwe wetgevingsvoorstellen

De Commissie koppelt vijf nieuwe voorstellen aan de SBA. Daarvan heeft zij er drie tegelijkertijd of direct na de presentatie van de SBA uitgebracht. Het gaat dan om de algemene vrijstellingsverordening voor staatssteun aan het MKB, het voorstel voor een verordening betreffende een statuut voor een Europees Besloten Vennootschap (COM(2008) 396) en een voorstel voor een richtlijn over verlaagde BTW tarieven (COM(2008) 428).¹ De algemene vrijstellingsverordening is gebaseerd op een autonome bevoegdheid van de Commissie om bepaalde soorten steunmaatregelen vrij te stellen van voorafgaande melding.² Deze verordening is reeds aangenomen door de Commissie (d.d. 7 juli 2008) en zal in augustus 2008 in werking treden. In voorbereiding zijn een wetgevingsvoorstel voor verdere modernisering, vereenvoudiging en harmonisatie van de bestaande regels over BTW-facturering om de lasten voor het bedrijfsleven te verlichten en een voorstel voor een wijziging van richtlijn 2000/35/EG over betalingsachterstand waarin op Europees niveau de wettelijke betalingstermijnen en mogelijke boetes bij te late betalingen zijn vastgelegd.

¹ De voorstellen rond de Europese B.V. en de verlaagde BTW tarieven zullen uitgebreid worden behandeld in aparte BNC fiches.

² In dit geval gaat het om vrijstellingen van steun aan het MKB, steun ten behoeve van onderzoek en ontwikkeling voor het MKB, werkgelegenheidssteun en regionale steun.

2. Tien Principes

In de SBA zet de Commissie de volgende tien principes uiteen:

1. een gunstig klimaat scheppen voor ondernemers en familiebedrijven, waarin ondernemerschap beloond wordt;

2. ervoor zorgen dat eerlijke ondernemers die failliet gegaan zijn snel een tweede kans krijgen;
3. bij het opstellen van regels uitgaan van het principe «denk eerst klein»;
4. ervoor zorgen dat overheden openstaan voor de behoeften van het MKB;
5. de beleidsinstrumenten aanpassen aan de behoeften van het MKB: deelname van het MKB aan de overheidsopdrachten vergemakkelijken en gebruikmaken van de mogelijkheden van staatssteun voor het MKB;
6. de toegang van het MKB tot financiering vergemakkelijken en ontwikkelen van een ondernemersklimaat dat tijdige betaling bevordert;
7. het MKB helpen om de mogelijkheden van de interne markt beter te benutten;
8. bijscholing en alle vormen van innovatie in het MKB bevorderen;
9. het MKB in staat stellen in te spelen op uitdagingen op milieugebied;
10. het MKB steunen en stimuleren om van groeiende markten te profiteren;

Deze tien principes dragen bij aan het bereiken van de drie doelstellingen van de SBA: het erkennen van het belang van ondernemerschap, het verankeren van het «denk eerst klein» uitgangspunt en het bevorderen van de groei en het concurrentievermogen van het MKB. Veel maatregelen die de Commissie in de SBA heeft opgenomen betreffen lopend beleid. Nieuwe maatregelen die de Commissie naast de vijf wetgevingsvoorstellen aankondigt zijn onder andere:

- de actualisering van het doorlopende vereenvoudigingsprogramma begin 2009;
- invoering van een MKB toets in de *impact assesment* bij nieuwe EU wetgeving;
- ontwikkeling van een vrijwillige gedragscode voor aanbestedende diensten;
- bezien van mogelijkheden om grensoverschrijdende investeringen door *venture capital* fondsen te bevorderen;
- de lidstaten ondersteunen bij het opzetten van hoogwaardige programma's om de investeringsgereedheid van ondernemers te vergroten;
- uitbrengen van een actieplan in 2008 om het gebruik van interoperabele elektronische handtekeningen en elektronische authenticatie te stimuleren.

Daarnaast nodigt de Commissie de lidstaten uit om actie ten nemen, waaronder:

- ondernemerschap verankeren in onderwijs in alle middelbare scholen;
- stakeholders, waaronder het MKB, minimaal 8 weken voor het doen van voorstellen te consulteren;
- de aanbestedende diensten te stimuleren om de toegang voor het MKB te vergemakkelijken;
- de toegang voor *venture capital* fondsen opererend binnen de EU tot de eigen markt te vergemakkelijken;
- te zorgen voor een evenwichtige samenstelling van normalisatiecomités en de normalisatie-instituten te vragen hun businessmodellen tegen het licht te houden om de kosten van toegang tot normen te verlagen.

Subsidiariteit- en proportionaliteitsoordeel

Nederland ondersteunt de doelstelling van de Commissie om het ondernemingsklimaat meer ondernemers- en MKB-vriendelijk te maken. MKB-beleid is primair een nationale aangelegenheid, omdat het MKB vanwege zijn omvang met name gericht is op nationale en regionale structuren. Een Europese aanpak heeft meerwaarde om de werking van de interne markt te verbeteren en de regelgeving te vereenvoudigen.

Daarnaast heeft de EG een rol bij het versterken en verbreden van publieke/private financieringsinstrumenten voor onder andere risicokapitaal en garanties. De Commissie beoogt dit te bereiken met deze mededeling, met specifieke aandacht voor de groei en concurrentiekracht van het MKB. Nederland beoordeelt de subsidiariteit dan ook als positief.

Nederland beoordeelt ook de proportionaliteit als positief. De SBA is een actieplan dat niet juridisch bindend is. Nederland acht dit voor een terrein, waarvan de verantwoordelijkheid primair bij de lidstaten ligt, een geschikt instrument. Het overgrote deel van de maatregelen die de Commissie voor zichzelf voorstelt, is van het juiste ambitieniveau en de suggesties voor de lidstaten richten zich op de juiste knelpunten. Bij sommige suggesties gericht aan de lidstaten gaat de Commissie echter te ver, doordat deze te gedetailleerd zijn geformuleerd. Voorbeelden hiervan zijn het consulteren van het MKB 8 weken voordat een voorstel uitkomt, het verlenen van vergunningen binnen een maand, de gedetailleerde suggesties rond aanpak van ondernemerschap in het onderwijscurriculum, en de 3-jarige statistiekvakantie. Hiermee krijgen de lidstaten te weinig ruimte voor een nationale invulling die afgestemd is op de specifieke situatie in de betreffende lidstaat. Hoewel suggesties niet bindend zijn, had Nederland liever gezien dat de Commissie met meer algemene suggesties was gekomen.

De aangekondigde voorstellen (zoals het voorstel voor een wijziging van Richtlijn 2000/35/EG inzake betalingsachterstand, het actieplan interoperabele elektronische handtekeningen en authenticatie) zullen later, na de presentatie door de Commissie, op eigen merites worden beoordeeld.

Aangezien deze mededeling voornamelijk bestaat uit lopend beleid, heeft deze mededeling vooralsnog beperkte financiële gevolgen voor de EU-begroting. Uit de door de EU uitgevoerde *Impact Assessment* blijkt dat de voorgestelde maatregelen binnen de huidige EU budgetten kunnen worden opgevangen. Vooralsnog heeft deze mededeling geen nationale financiële gevolgen. Eventuele nationale financiële gevolgen dienen te worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de gangbare regels budgetdiscipline.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland steunt het doel en de integrale aanpak van de Commissie om het belang van ondernemerschap en MKB stevig in het beleid te verankeren om zo de groei en het concurrentievermogen te versterken. Het MKB is van groot belang voor economische groei en werkgelegenheid. Nederland heeft dan ook in het Beleidsprogramma 2007–2011 het belang van ondernemerschap en MKB stevig geagendeerd. Voor Nederland staan twee uitgangspunten centraal in de beoordeling van de mededeling:

- De *Small Business Act* moet zich, zoals ook in het voorstel gebeurt, in hoofdzaak richten op die zaken waar echt sprake is van toegevoegde waarde van actie op Europees niveau, zoals het verbeteren van de werking van de interne markt en het vereenvoudigen van Europese wetgeving. Daarnaast heeft de Commissie een rol bij het versterken en verbreden van publieke/private financieringsinstrumenten voor onder andere risicokapitaal en garanties. De Commissie gaat in een aantal van haar suggesties aan de lidstaten te ver, door te gedetailleerd voor te stellen op welke wijze de knelpunten aangepakt dienen te worden. Dit doet geen recht aan de onderlinge verschillen in de lidstaten. Het gaat dan bijvoorbeeld om gedetailleerde suggesties rond aanpak van ondernemerschap in het onderwijscurriculum en rond regelgeving (verplicht 8 weken vooraf consulteren, vergunningverlening binnen 1 maand en invoering van de 3-jaar statistiekvakantie). Ook de aanbeveling van de Commissie om nationaal instrumenten te ontwikkelen

voor een financieringsbehoefte tot € 1 mln. is volgens Nederland te gedetailleerd. De knelpunten rond financieringsbehoeften verschillen per lidstaat. In Nederland heeft het MKB met name moeite om toegang te krijgen tot financiering voor bedragen tot € 5 miljoen. Met de kapitaalmarktinstrumenten, zoals de Borgstellingsregeling voor het MKB, bevordert Nederland de toegang tot financiering.

- Daarnaast heeft Nederland ook aangegeven dat de voorgestelde maatregelen moeten aansluiten bij de knelpunten van het MKB in de praktijk. Nederland steunt de Commissie dan ook om geen MKB quota op te nemen voor overheidsaanbestedingen en het Zevende Kaderprogramma. Dergelijke quota grijpen te zeer in op respectievelijk de inzet van overheidsmiddelen en de effectiviteit van programma's. Daarnaast komen voorkeursmaatregelen onvoldoende tegemoet aan problemen waarvoor het MKB zich gesteld ziet.

Met de *Small Business Act* geeft de Commissie een integraal overzicht van reeds lopende initiatieven gericht op het MKB en wordt een aantal nieuwe acties geïnitieerd. De integrale aanpak zoals de Commissie deze voorstelt in de SBA wordt door Nederland verwelkomd. Hieronder wordt de Nederlandse positie weergegeven ten aanzien van een aantal belangrijke maatregelen en suggesties aan de lidstaten die in de SBA zijn opgenomen.

- Nederland steunt de actieve inzet van de Commissie om de administratieve procedures zo eenvoudig en snel mogelijk te maken en door concrete acties ter vermindering van de regeldruk door te voeren. Het initiatief van de Commissie om het «denk eerst klein» principe toe te passen door op Europees niveau een MKB test in de *impact assessments* van nieuwe wetgeving op te nemen, door het MKB als specifieke *stakeholder* vroegtijdig te betrekken bij nieuwe Europese regelgeving en door het definiëren van terreinen waar een lichter regime (of een vrijstelling) voor het MKB kan gelden, in het kader van de 25% lastenverlichting, beoordeelt Nederland als positief. Bij het verlichten van de regeldruk voor het MKB in EU-verband zijn voor Nederland met name de volgende domeinen prioritair, aangezien daar de EU-lasten voor het MKB relatief hoog zijn: jaarrekening, statistieken, etikettering en arbo-regelgeving.
- Ook ondersteuning van het MKB bij het benutten van de kansen van de interne markt en verbetering van de werking van de interne markt heeft de steun van Nederland. Deze initiatieven liggen duidelijk binnen de competentie van de EU.
- Nederland steunt het streven om de grensoverschrijdende mobiliteit van het MKB te bevorderen. Het voorstel voor een Europees B.V. statuut kan hieraan een bijdrage leveren. Het voorstel roept nog wel vragen op, met name over de rechtszekerheid en betrouwbaarheid. Nederland vindt het belangrijk dat er een rechtsvorm ontstaat die betrouwbaar en praktisch werkbaar is. Dan zal de Europese B.V. een toegevoegde waarde hebben.
- Nederland is blij met de goedgekeurde algemene groepsvrijstellingsverordening, waarin ook MKB-vrijstellingen voor staatssteun zijn opgenomen. Door de nadruk op horizontale steun sluit de verordening goed aan bij het streven naar «minder en beter gerichte» staatsteun. Wat Nederland betreft is hiermee een afdoende kader geschapen voor steun aan het MKB.
- De initiatieven van de Commissie om het MKB te faciliteren bij de toegang tot financiering door implementatie van reeds ingezette acties, zoals risico kapitaal, garantieregelingen en grensoverschrijdende investeringen door *venture capital* fondsen, steunt Nederland. Ook het initiatief van de Commissie om lidstaten te ondersteunen bij het inrichten van programma's om de investeringsgereedheid van ondernemers te bevorderen, steunt Nederland. Veel MKB-ers hebben

moeite om kapitaal aan te trekken om internationale activiteiten binnen de EU te financieren. Het zou goed zijn als de Commissie bekijkt of en hoe zij een rol kan spelen bij het oplossen van de problemen die Europese MKB'ers ondervinden bij het financieren van hun internationale activiteiten in de EU.

- Nederland steunt de gedachte dat MKB-belangen moeten worden meegenomen bij het tot stand komen van normen. Normalisatie is primair een activiteit die wordt bepaald door marktbehoeften en die wordt uitgevoerd door de markt. Haar succes is afhankelijk van het commitment van stakeholders om deel te nemen. Deelname aan het totstandkomingproces van normen door alle betrokken partijen, zoals het MKB en de gebruikers, is hierbij van belang. Nederland vindt het daarom goed om zowel Europese als nationale standaardisatie-instellingen te vragen hun *business models* tegen het licht te houden.
- De Commissie komt nog met een voorstel over de aanpak van te late betalingen. Nederland vindt dat de lange betalingstermijnen onderdeel vormen van een breder probleem, met enerzijds te grote marktmacht van grote bedrijven en anderzijds beperkt debiteurenbeheer vanuit het MKB zelf, als oorzaak. Met name voorlichting over het belang van goed debiteurenbeheer op nationaal niveau zou hierin mogelijk verbetering kunnen brengen. De Tweede Kamer heeft de motie Aptroot/Vos (II 2007–2008, 31 200 XIII, nr. 62) aangenomen waarin de regering wordt verzocht de problemen te inventariseren die het MKB in verschillende sectoren door onvoldoende tegenmacht hebben met de marktmacht van grote partijen. Over deze inventarisatie en de mogelijke oplossingen van de problemen zal de Tweede Kamer afzonderlijk worden geïnformeerd.
- Nederland deelt de mening van de Commissie dat de lidstaten een belangrijke rol hebben in de verbetering van de toegang van het MKB tot aanbesteden. Er blijkt in de praktijk een aantal belemmeringen te zijn voor het MKB om mee te doen bij aanbesteden, onder andere hoge lasten, onnodig hoge eisen en informatietekort. Nederland is van mening dat de Commissie naast de uitgebrachte vrijwillige *code of conduct* ook zou moeten onderzoeken op welke wijze de aanbestedende diensten van de Europese lidstaten de richtlijnen naleven en handhaven. Tevens zal Nederland onder de aandacht brengen dat ook de Europese instellingen zich bij hun aanbestedingen committeren aan oplossing van de geconstateerde knelpunten.

Fiche 4: Mededeling inzake Europese samenwerking op schoolgebied

1. Algemene gegevens

Titel voorstel: Mededeling Betere competenties voor de 21e eeuw: een agenda voor Europese samenwerking op schoolgebied

Datum Commissiedocument: 3 juli 2008

Nr. Commissiedocument: COM(2008) 425

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=197202

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet opgesteld.

Behandelingstraject Raad: Via Raadswerkgroep Onderwijs naar OJC-Raad van 20–21 november 2008

2. Essentie voorstel

De Europese Commissie presenteerde op 2 en 3 juli jl. een omvangrijk sociaal pakket, inclusief richtlijnvoorstellen en mededelingen op het gebied van sociale zaken en gezondheidszorg. Deze mededeling maakt hier onderdeel van uit.

Economische en sociale veranderingen in de 21e eeuw brengen nieuwe mogelijkheden en uitdagingen met zich mee. De Europese Raad heeft herhaaldelijk gewezen op de sleutelrol van onderwijs en scholing voor toekomstige groei, concurrentievermogen en sociale cohesie van de Unie. Een belangrijke uitdaging voor de EU is het intensiveren van de hervorming van schoolsystemen zodat iedere jongere zijn of haar volle potentieel kan ontwikkelen. Schoolonderwijs zou een kernprioriteit voor de volgende cyclus van het Lissabonproces moeten zijn. Deze mededeling identificeert gebieden waar verandering nodig is om de scholen in Europa in staat te stellen jongeren adequaat toe te rusten voor het leven in de 21e eeuw.

Er wordt een agenda voorgesteld voor het versterken van Europese samenwerking op het gebied van schoolonderwijs met als aandachtsgebieden:

1. Focus op competenties:

- a. actieplannen ontwikkelen en streefcijfers vaststellen om lees-, schrijf- en rekenniveau te verhogen;
- b. versterken van transversale- en vakcompetenties, vooral «leren te leren»;
- c. een allesomvattende aanpak van de ontwikkeling van competenties.

2. Kwalitatief hoogwaardig leren voor elke leerling:

- a. uitbreiden van de toegang tot voorschools onderwijs van hoge kwaliteit;
- b. meten en verbeteren van de *impact* van schoolsystemen op kansgelijkheid en verminderen van kwaliteitsverschillen tussen scholen;
- c. vergemakkelijken van overgang tussen verschillende schooltypes en -niveaus;
- d. terugdringen voortijdig schoolverlaten;
- e. tijdige steun en een aanpak op maat binnen regulier onderwijs voor zorgleerlingen.

3. Leraren en schoolpersoneel:

- a. zorgdragen dat lerarenopleiding, steun voor beginnende leerkrachten en professionele ontwikkeling gecoördineerd, coherent, voldoende gefinancierd zijn en gewaarborgde kwaliteit hebben en verbeteren van aanbod, kwaliteit en benutting van in-service lerarenopleiding;
- b. verbeteren van werving van leraren, zodat de beste kandidaten geselecteerd kunnen worden en goede leraren in uitdagende scholen geplaatst kunnen worden;
- c. verbeteren van werving van schoolleiders en hen in staat stellen te focussen op verbetering van het leren door leerlingen en ontwikkeling van schoolpersoneel.

Daarnaast wordt aangegeven dat de vooruitgang op de bestaande *benchmarks* op het terrein van primair en voortgezet onderwijs (te weten: leesvaardigheid, voortijdig schoolverlaten, aantal leerlingen met diploma bovenbouw middelbaar onderwijs) nog te wensen over laat.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

De Commissie kondigt in de mededeling geen concrete wet- en regelgeving voor de toekomst aan, maar formuleert een «samenwerkingsagenda» met onderwerpen waarop toekomstige Europese samenwerking zich zou moeten richten, ter ondersteuning van de lidstaten in hun streven naar verbetering van het schoolonderwijs.

Deze ondersteuning vindt plaats op basis van vrijwilligheid. De Commissie benadrukt in de mededeling haar rol van ondersteuner van de lidstaten, door faciliteren van uitwisseling van informatie en goede praktijken («leren van elkaar»). Het is aan de lidstaten of het van deze ondersteuning gebruik wil maken. Lidstaten blijven zelf verantwoordelijk voor de organisatie en de inhoud van het onderwijs. Nederland zal bij de uitwerking van deze mededeling alert zijn op subsidiariteits- en proportionaliteitsaspecten.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Dit is de eerste keer dat er vanuit de Europese Commissie een mededeling verschijnt die een agenda voorstelt voor het funderend onderwijs in zijn volle breedte. Deze ontwikkeling mag markant genoemd worden en de Nederlandse inzet zal dan ook voorzichtig zijn: de rol van de EU kan slechts ondersteunend zijn. Wat Nederland betreft is de belangrijkste meerwaarde van Europees optreden op dit terrein het faciliteren van het «leren van elkaar» door de lidstaten.

Veel van de in deze mededeling bepleite initiatieven worden in Nederland al ondernomen. Zo streeft het kabinet ernaar dat alle doelgroepkinderen in 2011 bereikt worden met voor- en vroegschoolse programma's en daarnaast naar het verhogen van de kwaliteit van het voorschools onderwijs in Nederland. Verder leggen de kwaliteitsagenda's primair en voortgezet onderwijs (TK (2007–2008) 31 293, nr. 1 en TK (2007–2008) 31 289, nr. 42) al nadruk op het leren van de basisvaardigheden lezen en rekenen. Ook geeft Nederland prioriteit aan het verminderen van voortijdig schoolverlaters en het verbeteren van de doorstroming tussen opleidingen. Bovendien heeft Nederland onlangs het Actieplan Leerkracht van Nederland (TK (2007–2008) 27 923, nr. 45) uitgebracht, waarin maatregelen genomen worden om het beroep van leraar aantrekkelijker te maken voor nieuw en zittend personeel, de leraar te ondersteunen bij zijn professionele ontwikkeling en de school verder te ontwikkelen tot een sterke organisatie. Momenteel werkt Nederland aan een kwaliteitsagenda voor het opleiden van leraren waarin een aantal maatregelen aangekondigd zullen worden ter versterking van lerarenopleidingen (met aandacht voor een goed evenwicht tussen vakinhoud en didactiek/pedagogiek); voor het aantrekkelijker maken van lerarenopleidingen voor o.a. academici en werkenden en voor de professionele ontwikkeling van leraren. Ten slotte heeft het idee van een passend onderwijsaanbod aan zorgleerlingen ook in Nederland de aandacht.

In de mededeling wordt gesproken over intensivering van hervormingen van de onderwijsstelsels. Mede in het licht van de uitkomsten van het recente parlementaire onderzoek Onderwijsvernieuwingen zal van Nederlandse zijde bij de bespreking van de mededeling en eventuele daarop gebaseerde Raadsconclusies worden benadrukt dat terughoudendheid betracht moeten worden bij oproepen tot stelsel- en curriculumhervor-

mingen en bij het neerleggen van bredere maatschappelijke opgaven bij het onderwijs. Nederland geeft voorrang aan het versterken van het primaire proces, onder andere door de positie van de leraar te verbeteren en door het opbrengstgericht werken in het primair onderwijs te versterken.

Ook wordt in de mededeling gerefereerd aan kansengelijkheid. Wat Nederland betreft gaat dit ook om kansen bieden aan alle talenten: het doorbreken van de zesjescultuur en het aanpakken van de oorzaken van onderpresteren.

Nederland zal blijvend aandacht vragen voor de vermindering van de administratieve lastendruk voor lidstaten en onderwijsveld. Het opstellen van rapportages, monitoring en indicatorenontwikkeling zal tot een minimum beperkt moeten blijven. Nederland zal eventuele voorstellen van nieuwe *benchmarks* op het terrein van schoolonderwijs kritisch beoordelen.